

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

S haaške konference

FRANCOSKI PREDLOG ZA UVEDBO SANKCIJ PROTI NEMČIJI, AKO NE BI HOTELA VRŠITI SVOJ IH OBVEZNOSTI IZ YOUNGOVEGA NAČRTA.

LONDON, 9. januarja. Haaški poročevalec »Timesa« poroča o francoskem predlogu glede sankcij v primeru, ako bi Nemčija hotela sabotirati Youngov načrt, sledeče:

Francoski predlog vsebuje sedem s strojem pisanih strani in predlaga sledečo proceduro: Kadar posvetovalni odbor mednarodne reparacijske banke ne bi mogel dovoliti Nemčiji moratorija, tedaj se izroči vsa stvar mednarodnemu razsodišču v Haagu. Ako bi tudi mednarodno razsodišče po presoji zadeve odklonilo moratorij, naj dobe upniške države pravico, da se poslužijo vseh trgovsko-juridičnih sredstev za izplačilo svojih zahtev. Ako pa bi v Nemčiji hotela kaka ekstremna vlada brskirati ali sabotirati določbe Youngovega načrta, bo prepovedano upniškim državam, da se poslužijo sankcijskih pravic verzajske mirovne pogodbe. Z drugimi besedami, upniške države morejo tedaj znova zasesti Porenje in še druge province in sicer za toliko časa, dokler ne bo Nemčija končno prisiljena, da poravnava svoje obveznosti, izvirajoče iz mirovne pogodbe.

jena, da poravnava svoje obveznosti, izvirajoče iz mirovne pogodbe.

V krogih nemške delegacije je seveda izzval ta predlog veliko nevoljo. Pričakuje pa se, da bo dosežen tak sporazum, da postane francoski predlog potem brezpredmeten. Nemci upajo, da bo s primerno finalizacijo Youngovega dogovora mogoče urediti odnose med Nemčijo in upniki tako, da bodo sankcije sploh odpadle.

HAAG, 9. januarja. Včeraj so se vršili med posameznimi delegacijami zelo živahni razgovori. Strokovnjaki so predelali celo vrsto še nerešenih tekočih vprašanj. Francoska delegacija je izročila nemški delegaciji noto, ki reasumira splošne misli o organizaciji juridičnega režima, ki bo odsedaj naprej veljaven ne samo za upnike temveč tudi za Nemčijo. Jutri bo nemška delegacija preštudirala sankcijski načrt, nato pa modalitete za izplačilo prvega obroka nemškega posojila iz Youngovega načrta.

Meseca januarja 1, 1925 pa je ta tradicionalni sejem že pokazal resno lice. Njegovo organizacijo je prevzela v svoje roke uprava ljubljanskega velesejma s sodelovanjem Slovenskega lovskega društva v Ljubljani odnosno Lovske zadruge in prenesla tržišče v svoje razstavne prostore. Z uspešno propagando je te sejme založila z veliko množino dobrega blaga, pridobila poleg domačih tudi inozemske kupce ter tako koncentrirala ponudbo in povpraševanje na eno mesto. Vsako leto od tedaj so se tu vršili ti sejmi, včasih tudi dva do trikrat za povrstjo v eni sezoni.

Letos se bo vršil ta običajni sejem Sv. Neže za kožuhovino vseh vrst na prvi ponedeljek in torek po Sv. Neži, t. i. 27. in 28. januarja

Kože lahko oddaste že sedaj. Vsa tozadevna pojasnila daje »Divja koža« v Ljubljani. S 25. januarjem pa je sprejemanje kož zaključeno.

Okrožno sodišče v Mariboru pod novim kazenskim zakonom

Ta teden so že pričele pred kazenskim senatom okrožnega sodišča razprave po novem kazenskem zakonu in kazensko-pravnem redu. Sedaj še rešujejo zadeve, katere so bile pri sodišču še pred Novim letom. Vsled novega kazensko-pravnega reda so se izvršile tudi znatne spremembe sodnikov pri okrožnem sodišču. Razdelba je sledeča: interne seje, tiskovne zadeve, prizivne in kazenske zadeve radi zločinov in prestopkov iz sodnih okrajev Murska Sobota in Sv. Lenart ter stalni prizivni senat za kazenske zadeve mlajših mladoletnikov po § 447 k. p. r. vodijo: predsednik Fran Posega, ki je tudi sodnik poedinec pri prestopkih, (radi daljšega bolezenskega dopusta nadomešča sedaj slednjega dr. Senior), namestnik Janko Guzelj, člani dr. Senior, dr. Lešnik, namestniki Guzelj, Zemljič, Tombak. Razprave in seje torek in četrtek.

Kazenske razprave radi zločinov in prestopkov iz sodnih okrajev Maribor, Ormož, Gornja Radgona: predsednik Janko Guzelj, tudi sodnik poedinec pri prestopkih, namestnik dr. Posega; člani dr. Lešnik, dr. Senior, namestniki: Fr. Posega, Iv. Zemljič in J. Lenart. Razprave v ponedeljek in petek.

Kazenske razprave radi zločinov in prestopkov iz okrajev Slovenska Bistrica, Dolnja Lendava, Ljutomer, Marenberg, Prevalje in Ptuj: predsednik Iv. Zemljič, tudi sodnik poedinec pri prestopkih, namestnik Guzelj Janko. Člani: dr. Lešnik, dr. Senior, namestniki: Fr. Posega, Janko Guzelj, Fran Pečnik.

Sodišče za mlajše mladoletnike po § 434: sodnik poedinec za mlajše mladoletnike Iv. Zemljič, namestnik dr. Lešnik.

Stalna poročevalca za prizive, pritožbe, obnovitve kazenskega postopanja, predloge za odlog in izpremembo kraja kazni, pomilostitve, rehabilitacije, povračilo škode, rešitve po § 11/1 k. p. kurenije iz sodnih okrajev: Murska Sobota, Sv. Lenart, Slov. Bistrica, Dolnja Lendava, Ljutomer, Marenberg, Prevalje, Ptuj: dr. Lešnik, namestnik dr. Senior, — Isto iz okrajev Maribor, Ormož, Gornja Radgona, dr. Senior, namestnik dr. Lešnik.

V senat petorice vstopita kot člani predsednika ostalih dveh senatov. Preiskovalni sodniki: Kramer, Kolšek in dr. Tavner.

Nj. Vel. kraljica Marija

slavi danes svoj rojstni dan in dovršuje 30. leto svojega življenja. Osem let je minilo, odkar je postala gospodarica naše vladarske hiše in kraljica Jugoslavije ter prevzela nase težko breme odgovornosti. Tekom te kratke dobe pa jo je vzljubil ves naš troimeni narod. Njena dobrotljivost, njena materinska ljubezen in skrb za deco, ne le za svojo, ampak za deco cele Jugoslavije je postala legendarna do zadnje naše vasi. Postala je vzor dobre gospodarice in ljubeče matere.

Kot hči rumunskega kralja Ferdinanda in kraljice Marije je postala ne le prva jugoslovenska kraljica, ampak obenem tesna vez med Jugoslavijo in Rumunijo, ki že skoro celo desetletje v Mali antanti skupno korakata na vseh potih zunanje-političnega življenja in ki se baš sedaj zopet skupno borita v Haagu za svoje interese. Ni dvoma, da je baš kraljica Marija poglobila medsebojno razmerje in mnogo pripomogla k temu, da so se hitro likvidirala vsa neizogibna sporna vprašanja, ki so nastala med našo in rumunsko državo v obmejnih zadevah.

Ljubezen vsega naroda si je pridobila na zlasti s tem, da se je posvetila kot ženska z vso svojo dušo predvsem družini in domu. Vladarske nosle prepušča svojemu visokemu življenjskemu domu, vso svojo ljubezen in vso svojo dušo pa posveča odgoji treh kraljevičev, ki jih je tekom let poklonila Jugoslaviji: prestolonaslednika Petra, kraljeviča Tomislava in Andreja. Z izrednim razumevanjem pa podpira kraljica Marija tudi vse akcije, ki streme za izboljšanjem položaja dece in mater v naši državi, tako v karitativnem kakor tudi v telesno- in duhovno-vzgojnem pogledu. Njeno topogledno delo v raznih organizacijah sega globoko v socialno življenje našega naroda, ki dobro čuti in vidi, kako je kraljica Marija začelila že marsikatero sklepečo rano z dihom svoje dobrote in z dejansko pomočjo.

Kot zvesta družica je kraljica Marija obenem jaka opora svojemu vzvišenemu soprogu, kralju Aleksandru, v njegovem napornem delu za konsolidacijo in napredek države. Zlasti je bila to v pravkar pretečenem letu, ko je kralj prevzel nase izredno težko odgovornost napram znotraj, pa tudi napram zunanemu svetu.

Mi Slovenci se danes še s posebnimi, izrednimi čustvi spominjamo kraljice Marije, ker nam je postala tem bližja, čim bolj je vzljubila naš Bled in naše slovenske kraje, kamor prihaja na letovišče leto za letom in kjer je sredi naših prirodnih lepot podarila državi že dva izmed treh kraljevičev. Tam ob čarobnem blejskem jezeru se počuti srečno ob strani svojega visokega sorodnika in sredi

Proslava rojstnega dne kraljice Marije v Beogradu

BEOGRAD, 9. januarja. Davi se je vršila v saborni cerkvi povodom 30. rojstnega dne Nj. Vel. kraljice Marije slovesna služba božja, ki jo je daroval patrijarh Dimitrije. Patrijarh je čestital kraljici imenom cerkve, nakar sta se kralj in kraljica med navdušenimi ovacijami številnega občinstva vrnila zopet na dvor. Zvečer se bo vršil dvorni ples, na katerega je povabljenih okrog 800 gostov.

Člani nove španske konstituante

MADRID, 9. januarja. Včerajšnji večerni listi so priobčili vladni dekret, s katerim so za člane nove konstituante imenovani vsi bivši ministrski predsedniki, senatni predsedniki, predsedniki upravnih sodišč in trgovskih zbornic. Vsi navedeni se morajo v 8 dneh javiti predsedniku konstituante. Med bivšimi ministrskimi predsedniki je tudi znani srđiti nasprotnik sedanjega diktatorja generala Primo de Rivero, Sanchez Guerra.

Besedorski obsojen na 10 let zopora

MOSKVA, 9. januarja. Vrhovno sodišče je obsodilo Besedovskega, bivšega sovjetskega poslaniškega svetnika v Parizu, radi poverbe državnega denarja na 10 let zopora. O obtožbi radi veleizdaje pa se bo vršila proti Besedovskemu še posebna razprava.

svojih otrok, odtam dela izite po naši slovenski zemlji in boža in ljubkuje našo slovensko deco in se pogovarja z njo. Njena ljubeznivost in dobroti sta postali med našim ljudstvom že legendarni: narod čuti, da je kraljica Marija, ki je prišla k nam kot hči

Požar v petrolejski čistilnici v Moravski Ostravi

MORAVSKA OSTRAVA, 9. januarja. Ogromen požar je včeraj uničil tri objekte tukajšnje petrolejske čistilnice. Ogenj je nastal dopoldne in sicer radi tega, ker je neki delavec po neprevidnosti vrgel proč cigaretni ogorek. V enem od treh objektov so zgorele vse zaloge parafina, 200 vagonov bencina itd. Škoda znaša več milijonov čeških kron.

500 milijonski davek na zapuščino

NEWYORK, 9. januarja. Sodišče je odklonilo priziv nasleđnika Emerika Astorja in določilo, da mora kot davek na zapuščino plačati namesto 30 nič manj kot 500 milijonov dolarjev (28 milijard dinarjev).

Ljubljanski sejmi za kožuhovino

Tudi starejši ljubljanski meščan se spominja na vsak prvi ponedeljek meseca januarja po Sv. Neži, ko so hodili lovci iz vseh krajev bivše Kranjske, Štajerske, Koroške, Primorja, Istre, Hrvatske in Dalmacije po ljubljanskih ulicah z najraznovrstnejšo kožuhovino in jo nudili Ljubljancem in došlim kupcem na prodaj. Zbirali so se po raznih ljubljanskih gostilnicah, pozneje na dvorišču Balkana in mešetarenja, prerakanja ter vpitja je bilo dovolj, kar je pokazovalo živahno kupčijo. Seveda pa je bil promet majhen, saj je šlo pri kupčiji navadno le za posamezne komade.

tujega naroda, danes naša, vsa naša. Vsa Jugoslavija misli danes na svojo kraljico in prihaja k nji v duhu s svojimi čestitkami in željami, da bi ji dal Bog srečo in blagoslov še za naprej!

Odkod megla v Mariboru?

Predno odgovorim na stavljeno vprašanje, hočem raztolmačiti pogoje, pod katerimi se sploh tvori megla.

Samoposebi razumljivo je, da more nastati megla le, ako se zrak, nasičen z vodno soparo, že nekoliko ohladi. Vodne soprope nad Mariborom vobče ni nikdar primanjkovalo; zato je skrbela že Drava, ki teče skozi mesto. Toda to ni edini pogoj za tvorbo megle.

Napravimo po Aitkensu sledeči poizkus!

Vlij nekoliko cm³ vode v steklen bat ter ga segrevaj, da se prepoji notranjščina z vodno paro! Nato ga zamaši s probkom, skozi katerega si vtakni upognjeno stekleno cev z nastavkom iz gumija! Ako izsesaš krepko z ustni na prostem koncu gumijaste cevi nekoliko zraka iz bata, se tvori megla, ker se je zrak v steklu radi nenadnega razredčenja nekoliko ohladil, ako je bila posoda napolnjena z navadnim t. j. prašnim zrakom. Ako si pa vodo najprej segrel tako, da je sopara po večini izpodrinila zrak iz posode, zamašil nato steklenico z zamaškom iz vate ter jo nanovo ohladil, pritiska sedaj zunanji zrak v posodo skozi vato ter se tako očisti prahu. V takem zraku pa se ne tvori megla, ako ponoviš poskus, če še tako krepko sesaš na prostem koncu cevi.

Iz tega sledi, da nastane megla le v zraku, ki ima več ali manj prahu v sebi. Misliti si moremo, da tvori vsak prašek zase jedro, krog katerega se zgosti vodna sopara. Vsaka taka neznatna vodna kapljica plava v zraku na lahkem prašnem zrncu. Novejši poizkusi so dokazali, da zamorejo vlogo prašnih jeder prevzeti tudi gotovi plinski ioni to se pravi na elektroni drobci plina.

Ker ima zunanji zrak, tudi kadar je najbolj čist, še vedno dovolj prahu v sebi, se bodo na prostem vedno tvorile megle in oblaki, ako se zrak pod rosiščem ohladi. Toda jasno je, da bo megla tem gostejša, čim več prahu je v zraku (oz. čim bolj je ioniziran t. j. razbit v pozitivno [in negativno] naelektrene delce).

Pa ne samo od množine prahu v zraku, temveč tudi od kakovosti, zavisijo lastnosti megle. Zračni prah nastaja pred vsem pri trenju organskih in anorganskih snovi, ter pri gorenju. Dim, ki se dviga v zrak iz dimnikov, ni v bistvu drugo kakor topel zrak, onesnažen z zgorelinami, ki tvorijo prav tako jedra meglenih kapljic. Zato ne more biti brez pomena, kako je

kemično sestavljen tak prah. Saje vsebujejo pa poleg ogljika in katrana še premnogokrat žvepleno kislino, ki povzroča zlasti gosto in trpežno meglo.

Take saje nastajajo povsod tam, kjer ima kurivo večje količine žvepla v sebi. Žveplo zgori v peči v žveplov dvokis, ki uhaša s sajami v vlažen zrak, tvoreč molekule žveplaste kisline. Ta se izpreminja pod vplivom zračnega kisika v žvepleno kislino, ki naravnost privlačuje vlago nase. Zato se oprime vlaga takega žvepleno kislega jedra vse bolj trdokorno, kakor kakega drugega. Neznatno majhne meglenne kapljice krog takih jeder ne morejo izlaska izhlapati, ker so kemično vezane na jedra. Zato se nosijo navadno dolgo časa po zraku okoli, dokler jih veter ne razprši. Velemesta, ki pokurijo pozimi dosti več premoga kakor poleti, trpijo v zimskih mesecih običajno na dolgotrajnih in gostih meglah.

Megla na deželi ima vobče lažji značaj, ker ne vsebuje toliko kislih jeder. Kakor hitro posine solnce nekoliko topleje, se raztopi in izgine. Žveplenokisle mestne megle pa noče biti konec ter je tudi zdravju vse bolj škodljiva kakor v pokrajini. Megla, tvoreča se v višini mestnih dimnikov, pada vsled svoje teže na ulice in ceste ter se tu zgošča, da bi jo »rezala«. Kisline, ki jo vsebuje, povzročajo razne bolezni na dihalnih organih. Zato je tudi umrljivost v meglenih mesecih velemesta vse večja kakor v mesecih brez megle.

Ta dejstva nam pa dajo tudi odgovor na naše zavržno vprašanje: Odkod megla v Mariboru?

V Mariboru, kjer je bila megla še pred 30 leti redka prikazen, se je med tem razvila industrija. Mesto se je izdatno povečalo. Obrat — zlasti avtomobilizem — se je dokaj razširil. Čimdalje več prahu je nad mestom, ki pospešuje tvorbo megle. Povsod se kuri dandanes le z rjavim trboveljskim premogom, ki ima, kakor znano, visoke odstotke žvepla v sebi. Zlasti pa je še upoštevati dejstvo, da imamo v Rušah tovarno za karbid in vžigalice. Veter, ki je pihal prej po Dravski dolini proti Mariboru, je odnašal, danes prinaša prah. Tako imamo od leta do leta več prahu nad mestom, pa tudi od leta do leta bolj trdovratno in gosto meglo zlasti v zimskih brezvetrnihi dneh.

F. Bračun.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 9. januarja ob 20. uri »Orlov«, ab. B. Kuponi.

Petek, 10. januarja. Zaprt.

Sobota, 11. januarja ob 20. uri »Morala gospe Dulske«. Ljudska predstava pri najnižjih cenah. Zadnjič.

Nedelja, 12. januarja ob 15. uri »Gostovanje ljubljanskega baleta«. — Program za deco. — Izven. — Ob 20. uri »Gostovanje ljubljanskega baleta«. Elitni program.

Celjsko gledališče.

Nedelja, 12. januarja ob 16. uri »Radikalna kura«. — Ob 20. uri »Orlov«. Gostovanje Mariborčanov.

Ptujsko gledališče.

Sreda, 15. januarja ob 20. uri »Orlov«. Gostovanje Mariborčanov. »Morala gospe Dulske« kot ljudska predstava.

Zadnjič v tej sezoni se vprizori duhovita in klena komedija »Morala gospe Dulske« v soboto, 11. tm. kot ljudska predstava pri najnižjih cenah od Din 12 do 2. Kdor si še ni ogledal te sijajne komedije, si to brez dvoma lahko v soboto privoščiti.

Balet ljubljanske opere v mariborskem gledališču.

V nedeljo, 12. tm. se bo vršilo dvakratno gostovanje ljubljanskega baleta, ki stoji na izredni umetniški višini in je zlasti radi glavnih dveh članov primabalerične gč. Erne Mohorjeve in plesnega mojstra gospoda Golovina predmet velikih odobranj. Popoldne je program namenjen deci in veljajo dramske cene, zvečer pa se nudi eliten program za odrasle. Operetne cene in bloki.

Ljudska univerza v Mariboru.

V petek, 10. januarja, ob 8. zvečer aktualno in poučno predavanje mariborskega specialista za notranje bolezni dr. Pavliča o pravilni človeški prehrani. Naziranje o pravilni prehrani se je v zadnjem času zelo spremenilo in se bo gotovo sleherni, ki mu je na ohranitev dragocenega zdravja, marsikaj naučil. — V pondeljek 13. januarja: univ. prof. dr. Vouk o temi: »Ali ima rastlina dušo«?

Neprijetnosti.

Vsakomur je skrajno neprijetno, če se mora pri prireditvah prerivati pri večerni blagajni. Zato vsem svetujemo, da si za koncert, ki bo v petek, dne 10. tm. v Unionu, nabavijo vstopnice v predprodaji, kjer si lahko izberejo prikladen sedež, kar zvečer ni mogoče. Ker se pa v Mariboru le prerado dogodi, da ceni publika umetnike še le takrat, ko so od nas že odšli, pred koncertom pa se ne pusti prepričati o njihovi izredni kvaliteti, svetujemo vsakemu ljubitelju glasbe in petja, da ne zamudi redke prilike, ki se bo nudila v petek. Dvorana bo zakurjena.

Izseljeniški in delavski dom na Sušaku bo zgradila sušaška občina s pomočjo brezobrestnega posojila v iznosu 1.700.000 Din, ki ga ji je dovolila vlada in z zneskom pol mil. Din, ki ga bo občina vobrila v proračunu.

Premijera v četrtek 9. januarja

Senzacija vseh senzacij

EROTIKON

V glavni vlogi Ita Rina (Ida Kravanja)

Problem erotike v zakonu in v prosti ljubezni, prikazan v duhovitih, naravnih, sijajnih slikah in še nevidenih pikantnih scenah

KINO UNION

Nabavite vstopnice v predprodaji, rezervirajte sedeže

TELEFON 23-29

Mariborski in dnevni drobiž

Rojstni dan kraljice Marije.

V Mariboru se je praznoval rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije v okviru šolskih maš, dočim se je pouk po šolah nadaljeval po oficijelni službi božji. — Vojaštvo pa je v praznični opremi napravilo pohod po mestu z vojaško godbo na čelu. Raz poslopja državnih uradov pa tudi mnogih privatnih hiš so zaplapolale državne trobojnice, a delo v obratih in trgovinah se je nemoteno vršilo naprej. Kljub temu pa je bilo razpoloženje v mestu precej praznično, ker so sliki monotonega vsakdanjega dne olepšale pisane kolone v cerkve hiteče šolske mladine. — Svečano službo božjo v stolnici je celebriral lavantinski vladika dr. Andrej Karlin ob številni asistenci duhovništva in ob lepi udeležbi zastopnikov oblasti in patriotičnega občinstva.

Posebni vlak za poklonitveno deputacijo iz Dravske banovine

vozi po odredbi generalne direkcije železnic iz Ljubljane v petek 10. tm. zvečer po sledečem voznem redu: odhod iz Ljubljane ob 20.10, iz Litije 20.41, Zagorja 20.56, Trbovelj 21.01, Hrastnika 21.07, Zid. mosta 21.20, Sevnice 21.34, Rajhenburga 22.09, iz Vidma-Krškega 22.11, Brečice 22.21, Dobove 22.33. Prihod v Beograd v soboto 11. tm. zjutraj ob 9.

VABILO!

Tvrška Julio Meinl d. d., uvoz kave in čaja priredi v svoji filijalki, Maribor, Gosposka ulica 7 v petek, dne 10. tm. in v soboto, dne 11. tm. poskusno kuhanje kave, h kateremu vabi svoje cenj. odjemalce in občinstvo.

Julio Meinl, Maribor

Zastopniki mariborske mestne občine v poklonitveni deputaciji slovenskih občin, ki bo sprejeta v nedeljo, 12. tm. ob 17.30 od kralja Aleksandra v posebni avdijenci, odpotujejo jutri opoldne iz Maribora in se v Zidanem mostu pridružijo ostalim članom deputacije. Mesto Maribor bodo zastopali v poklonitveni deputaciji, kakor smo že poročali, župan dr. Juvan, podžupan dr. Lipold ter obč. svetnika Franjo Bureš in Sabothy.

Smrtna kosa.

V Otoku pri Gornjemgradu je 9. t. m. umrla gospa Marija Tevž, rojena Natlačen, posestnica istotam. — V mariborski splošni bolnici sta umrla: Maks Kranjc, 30letni kolar v materialnem skladišču iz Pobrežja, ki se je večeraj popoldne v samomorilnem namenu ustrelil, in 78letni pomožni kuriač železnice Karl Donik.

Letalski hangar na Teznu

je bil večeraj v glavnem dogotovljen in bo v doglednem času s slavnostno otvoritvijo izročen v obratovanje. V njem je zaenkrat troje letal: eno je last tvrdke Raab-Katzenstein, drugo g. inž. Knopfa, tretje g. Moravca. Slednje bo povodom slavnostne otvoritve hangarja imelo tudi svoj »krst«.

Otvoritev telefona Raka.

Dne 13. decembra 1929 je bila pri pošti Raka otvorjena javna telefonska govorilnica.

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Mestnemu fizikatu je bil od 1. do 7. januarja prijavljen samo 1 slučaj obolenosti za škrlatinko.

Bilanca dela gasilcev v Studencih.

Agilno prostovoljno gasilno društvo v Studencih je imelo preteklo nedeljo svoj 9. redni občni zbor, ki se ga je udeležilo tudi več častnih članov. Društvo lahko s ponosom gleda na svoje humanitarno delovanje v preteklem letu, kar dokazuje tudi vsestransko pojmovanje in upoštevovanje nesebičnega delovanja teh tihih in skromnih delavcev, od strani občanov. Iz poročil posameznih funkcionarjev je razvidno, da razvija društvo širokopotezen program, čegar udeležitev bo omogočila še uspešnejše delovanje v prid bližnjemu. Tako namerava društvo sezidati nov večji gasilni dom v Studencih in naročiti še eno manjšo motorno brizgalno, da bi bili na razpolago dve brizgalki na motorni pogon. Društvo je imelo v preteklem letu 27.490 Din izdatkov in 33.270 Din dohodkov in znaša torej prebitok v gotovini 7.780 Din. Skupno je bilo 30 večjih in manjših vaj, posredovali pa so člani pri 10 požarih, 3 večjih in 7 manjših. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen sledeči dosedanj odbor: Načelnik Alojz Kaloh; podnačelnik Alojz Pregl; požarni mojster Karel Kirbiš; tajnik Franc Pušnik; blagajnik Franc Vošnik, namestnik Štefan Šegula. Odborniki: Ludovik Majhenič, Avgust Pezdček, Franc Zorec in Josip Hartberger; namestnik Josip Majhenič in Franc Kolar. Računski pregledovalci Ivan Kotnik, Anton Kristovič in Ivan Vehovec, rodnikičar Peter Letnik, namestnik Franc Kolar. Načelstvo društva se ob tej priliki iskreno zahvaljuje vsem dobrotnikom in jih prosi obenem nadaljne naklonjenosti.

Uradni list

banske uprave dravske banovine z dne 4. januarja objavlja zakon o organizaciji finančne uprave.

Zopet samomor...

Zdi se, da bo prvi mesec letošnjega leta ravnotako bogat na številu samomorov, kakor lanski prosindec. Včeraj proti večeru si je na svojem stanovanju v Drevoredni ulici (blizu mestnega pokopališča) pretrgal 30letni kolar državne železnice Makso Kranjc nit življenja s strelom v desno sence. Prepeljali so ga sicer v bolnico, kjer je pa kmalu po prevozu izdihnil. Obupanec je bil od Novega leta sem jako zamišljen.

Pogrešan.

Že na Novega leta dan je izginil od doma po kratkem prepiru z ženo železničar J. S. in se do danes še ni vrnil. Svoji sumijo, da je izvršil samomor.

Desno rano si je zlomil

pri padcu na oledeneli cesti posestnik Anton Zelenko iz Zg. Jakobskega dola. Z rešilnim avtom so ga večeraj odpremili v splošno bolnico v Maribor.

Pri Sv. Marku najdena utopljenka končno agnoscirana.

Kakor smo pravilno domnevali, je pri selu Stojinci pri Sv. Marku niže Ptuja najdena utopljenka res identična z 21letno Lino Majhenovo, ki je 7. decembra zjutraj zaupala svojo žalost hladnim valovom Drave. Četudi je bilo truplo po enomesečnem bivanju v Dravi že v štadiju razpadanja, se je po obleki in zlatem prstanu nesporno ugotovila identiteta utopljenke. Pokopali so jo na farnem pokopališču pri Sv. Marku niže Ptuja.

Za kočjo pri Ribniškem jezeru!

Že par let se je vršil planinski ples v korist zgradbe kočje pri Ribniškem jezeru in v to svrhu se bo vršila tudi letošnja jubilejna prireditev mariborske podružnice SPD, dne 1. februarja pri »Unionu«.

Gozdovniki!

Pozivam vse člane mariborskih rodov, da se brezpogojno udeležijo 10. t. m. ob pol 17. uri izredno važnega zbora v Narodnem domu. — Žup. nač.

Kupite srečke državne razredne loterije v upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Aleksandrova cesta 13. Zrebanje I. kola se bo vršilo že 16. januarja 1930! Nabavite si srečke, dokler traja zaloga! Ne zamudite prilike!

Velika kavarna.

Danes četrtek benefični večer godbe »Ruskan« z ruskimi in kavkaškimi plesi, ter tombola v prid Aero-klubu v Veliki kavarni.

Napredek radia v letu 1929

INTENZIVNO POMNOŽEVANJE BREZZIČNE TELEGRAFIJE IN TELEFONIJE. — RADIO V KOMERCIJALNI SLUŽBI. — VEDNO VEČ KRATKIH VALOV NA VELIKE RAZDALJE.

V lanskem letu nimamo zaznamovati nikakih novih odkritij temeljne važnosti na polju uporabe radia, zaznamujemo pa ogromen napredek v razširjenju radiotelegrafskih in radiotelefonskih zvez med kontinenti in v izgradnji odnosno ojačenju mnogih radiofonskih postaj.

V območju imperija Velike Britanije se je izvršila fuzija dveh poprej sovražnih si koncernov: družbe za žično telegrafijo Eastern Telegraph Co. z radiotelegrafsko družbo Marconi, ter je od sept. 1929 naprej ves brzojavni promet med oddaljenimi deli britanskega imperija v rokah nove, fuzionirane družbe, ki dela s kapitalom 53 milijonov angl. funtov (skoro 15 milijard dinarjev). Brezzična telefonija je ostala še v delokrogu ministrstva pošte, ki mora tudi potom posebnih dogovorov urediti način in pogoje uporabe postaj fuzionirane družbe za svrhe komercialne telefonije.

V l. 1929 so se vršili ponovni poskusi telefoniranja na ogromne daljave, z več ali manj ugodnimi uspehi. Zlasti zanimiv je bil razgovor Švedska—Amerika na daljavo 14 tisoč milj. 3220 milj je prevzela brezzična transatlantska zveza Anglija—Amerika. Okt. 1929 je bila otvorena brezzična komercialna telefonska zveza Španija—Argentinijska, dozdej najdaljša telefonska zveza, ki dela stalno.

Najvažnejša in najbolj uporabljena pa je transatlantska zveza London—New-York, otvorena l. 1927, ki se postopno širi po vsem evropskem in severoameriškem kontinentu. Njena uporaba je l. 1929 tako narasla, da danes izven emisije na dolgem valu uporablja kot rezervno že tri proge iz področja kratkih valov. Vključ visokim taksam se govori na tej progi povprečno 45 krat na dan med stari in novim svetom, računši 1 pogovor po 6 minut. To pomeni 32000 trminutnih govornih edinic na leto. Od vseh razgovorov, naklicanih iz Amerike, jih odpade 95% na Zedinjene države, 4% na Kanado, 1% na Kubo in Mehiko. Od 100 razgovorov, naklicanih iz Evrope, pa jih je 53 iz Vel. Britanije, 34 iz Francije, 8 iz Nemčije, ostala iz drugih evropskih držav.

žav. V najnovejšem času je tudi onemogočeno, kar je bilo nekaj časa mogoče: da so se namreč mogli pri nekaterih spretosti tudi s strani nepoklicanih »loviti« brezzični transatlantski pogovori.

Vedno večja je uporaba kratkih valov za brezzične zveze na velike daljave tako v brzojavljenju kakor govorjenju. Britanske postaje imajo n. pr. na kratkih valovih tedenski promet krog 900.000 besed.

V brezzični telegrafiji na morju je najvažnejše, da je l. jan. 1929 stopila v veljavo nova radiotelegrafska konvencija v smislu sklepov velike radiokonference v Washingtonu l. 1927. V pomorski službi se postopno uvaja najmodernejši postopek v radiotelefoniji v svrhu čim večje življenske varnosti na morju. Tudi se je v ponovnih uspešnih poskusih pokazala vedno večja možnost uporabe brezzične telegrafije in telefonije med ladjami in abonenti na kopnu.

Radiofonija se z izgradnjami vedno novih postaj stalno izpopolnjuje. Najvažnejši dogodek je nova praška razdelitev valov radiofonskih postaj, ki je v praksi zadovoljila. V Angliji so koncem leta 1929 tudi uvedli takozvano regionalno shemo, po kateri se iz izvestnih krajev v državi emitirajo dvojni programi, vsak na drugem valu in oba zelo močna. Tako bo vsak britanski naročnik tudi z enostavnim sprejemnim aparatom lahko izbral med dvema različnimi programi. Izboljševanje sprejemnih aparatov je bilo lani v najboljšem teku. Za letošnje pričakujejo tudi že večji napredek televizije (brezzično prenašanje slik), ki lani še ni mogla pokazati posebnih uspehov.

Menda najbolj razširjen je danes radio na Švedskem, kjer na vsakih 1000 prebivalcev odpade 68 sprejemnih aparatov in je zavsem 420.000 radio abonentov. Morda prednjači v Evropi samo še Danska. Zanimivo je tudi, da bodo rusko postajo v bližini Moskve, ki sedaj dela s silo 100 kilovatov v anteni (na valu 938 m), kmalu pojačali na silo od 350 kilovatov v anteni in bo tako postala najmočnejša radiofonska postaja na svetu.

kdo jo je ustanovil. »Francozi so jo zgradili,« se je glasil odgovor.

V Splitu je razen pristaniških naprav ugajal cesarju še najbolj novi vodovod. Na vprašanje, kdo je njegov ustanovitelj, je dobil zopet odgovor: Francozi.

V Dubrovniku se kar ni mogel načuditi velikanskim utrdbam. Tudi tu so mu pojasnili, da je vse to delo Francozov.

Cesar Franc je nato nekaj časa premišljeval, nakar je pripomnil: »Pravzaprav je res škoda, da Francozi še dalj časa niso ostali v Dalmaciji.

Napoleon je bil radi vojnih pesmi pesnika Heinricha Collina silno razburjen. Ko je bila Avstrija l. 1809 poražena, se je Collin, ki je v pesmih zasramoval Napoleona, bal, da se bo sedaj Napoleon nad njim maščeval. Zato je šel k cesarju Francu I. v avdienco in ga je prosil za njegovo zaščito.

»Kaj pa ste napravili, da je Napoleon tako srdit na Vas?« ga je vprašal cesar. »Veličanstvo, napisal sem več patriotičnih pesmi!«

»Prav Vam je,« je nadaljeval cesar, »ali jih je kdo naročil.«

Po svoji tretji poroki je cesar Franc I. javno izrekel vrhovnemu dvornemu ceremonijarju svoje nezadovoljstvo nad slabim aranžmajem svatbenih svečanosti. V svoji zmedenosti je potrdil dostojanstvenik nato zajecjal:

»Vaše Veličanstvo je lahko prepričano, da bo šlo prihodnjič bolj v redu!« (Kakor znano, se je cesar Franc res tudi četrtič poročil).

Na avdienci pri cesarju Francu I. je tirolski plemič Mörl navedel med zaslugami svoje rodbine tudi sledeče: »Vašemu Veličanstvu je nedvomno znano, da se more naš rod ponasati s starejšim plemstvom, kakor habsburški.«

Cesar Franc ga je takoj prekinil z besedami: »Toda mi smo dosegli mnogo več kakor Vaš rod!«

Humor v sodstvu in medicini

Matevžu se je bližala smrt in je zato notarju diktiral svojo oporoko. Toda, karkoli je narekoval, vedno je posegala vmes njegova žena, ki je želela ravno nasprotno od tega, kar je on narekoval. Končno je umirajočemu Matevžu postala stvar preneemna. Udaril je s pestjo po posteljni odeji in se zadril na svojo ženo: »Za vraga, ali umiraš ti, ali jaz?«

Odvetnik mlademu zdravniku: »Odkod imate lepi prstan s krasnim draguljem. Zdravnik: »Od svojega prvega pacienta!«

Odvetnik smehljajoč: »Torej, torej, ste pa podedovali?«

Janeza ni bilo mogoče pripraviti do tega, da bi jemal zdravilo. Ko ga je nekoč obiskal zdravnik in vprašal, ali se ravna po receptu, mu je Janez odgovoril:

»Ako bi se ravnal po vašem receptu, bi si gotovo zlomil vrat, kajti vrgel sem ga skozi okno!«

Kakšna je razlika med zdravnikom in krtom?

Nobena. Oba rijeta po temi in pri obeh je rezultat njihovega delovanja kup zemlje.

Znani zdravnik Coue je nekoč posetil nekega bolnika in se najprej informiral pri bolniški strežnici, kako mu gre. Ko je ta pripomnila, da gre bolniku zelo slabo, je rekel Coue: »Nikdar se ne sme reči, da gre bolniku slabo — reče se lahko k večjemu, bolnik misli, da mu gre slabo!«

Ko je Coue naslednjega dne zopet obiskal bolnika, ga je bolniška strežnica pozdravila z besedami: »Gospod profesor, bolnik misli, da je umrl!«

Smrt izumitelja brezzične telefonije.

Iz Salzburga poročajo, da je tam umrl 6. t. m. inž. Oton Nussbaumer v starosti 54 let. On je bil prvi, ki je konstruiral aparat za brezzično telefonijo. On je tudi izumil detektor. Ob lanskem jubileju radia je dobil neštete čestitke znanstvenikov iz vsega sveta.

Sport

Zimsko-sportni odsek SPD Maribor—Ruše.

Krmarsko vožnjo Klopni vrh—Mislinje priredi v nedeljo, dne 12. tm. zimsko-sportni odsek SPD Maribor—Ruše pod vodstvom g. dr. Jože Bergoča. Zbirališče v soboto zvečer na Klopnem vrhu. — Popoldanski smuški tečaji se začnejo v petek, dne 10. jan. pod priznanim vodstvom in brezplačno. Zbirališče ob pol 14. pri Parkkavarni. Priredi jih zimsko-sportni odsek SPD Maribor—Ruše ter vabi k istim vse interesente. — V smuškem rajju je naslov predavanja, ki ga priredi zimsko-sportni odsek SPD dne 20. tm. v dvorani Zadržne gospodarske banke. Več kasneje.

Hajduk v Južni Ameriki.

Začetkom februarja priredi splitski Hajduk veliko turnejo po Južni Ameriki. Zaključil je 15 tekem in sicer v Bogati (Columbia), v Limi ((Peru), v Autofogastu, Valparaiso, Santiago (Chile), Rosario Santafe in Buenos-Aires (Argentinijska), Montevideo (Urugvaj), San Paolo in Rio de Janeiro (Brazilija). Hajduk je pozval tudi nekatere igralce drugih klubov, da sodelujejo na turneji. Ivkovič (Jugoslavijska) in Vujadinovič (BSK) sta se že izreкла za sodelovanje. Tudi igralci Marjanovič in Arsenijević od BSK in Hitrec (Haški) in (Concordia) so povabljeni. Hajduk bo vzel s seboj 15 vrečic domače zemlje iz naših krajev. Vrečice bodo izdelane v narodnih barvah z jugoslovansko zastavo in bodo izročene našim izseljencem v Južni Ameriki.

Mednarodni olimpijski kongres v Berlinu.

Kongres mednarodnega olimpijskega odbora se bo vršil letos meseca maja v Berlinu. Za kongres vlada že sedaj ogromno zanimanje, ker se bodo prvič sestali člani I. O. C. ter zastopniki mednarodnih sportnih zvez in pedagoški ter zdravniški krogi, ki so bili povabljeni na kongres. Na kongresu se bo tudi razpravljalo o sodelovanju in programu X. mednarodne olimpijske tekme, ki se bo vršila leta 1932 v Los Angelesu ter o III. zimski olimpijadi, ki bo isto leto v Lake Forestu pri Newyorku.

Strahovi v hiši pismonoše

V hiši pismonoše Köchla v Weißenbachu na Štajerskem se odigravajo že nekaj časa nenavadni dogodki, ki so silno razburili prebivalstvo Gornje Štajerske. V tej hiši se gode res čudne stvari. V stanovanju pismonoše frče po zraku predmeti iz stekla in porcelana, čevlji, noži in drugi predmeti se dvigajo itd. Ne samo hišni stanovalci, temveč tudi cela vrsta uglednih ljudi je že videla te pojave. Domneva se, da so duhovi posledica navzočnosti nekega 11letnega dekleta, ki ga je nedavno hipnotiziral neznan mož. Od tedaj se dekletu vsak večer prikaže slika tega moža. Dogodki so vzbudili pozornost tudi že v zdravniških krogih. Prišlo je že več zdravnikov v stanovanje pismonoše, vendar ves čas niso mogli opaziti nobenega duha.

Nenavaden proces

V Parizu se vrši sedaj proces za košček vrvi, s katero se je obesil neki mož. Tožiteljica je silno bogata Američanka, obtoženec pa lastnik podjetja za prevažanje pohištva. Soproga dame je prejel dotični konec vrvi od nekega meliškega farmerja in mu je od tega trenutka dalje neprestano sijala sreča. — Podjetje, katero je ustanovil svoječasno in je poprej zelo slabo uspevalo, se je nenadoma pričelo mogočno razvijati, njegova žena pa je zadela v loteriji velik dobiček. Nedavno pa je dama zamenjala svoje stanovanje v Parizu ter se je srečo pri najožji konec vrvi pri prevozu zgubil. Dama je bila vsa obupana. V stiski je našla določbo zakona, ki pravi, da mora vsakdo, ki mu je bila kaka stvar zapuščena, tudi jamčiti zanjo. V tem slučaju torej lastnik podjetja za prevažanje pohištva. Dama zahteva sedaj od njega denarno odškodnino za izgubljeno vrv v znesku 200.000 Din, kajti po njenem mnenju je bila ta vrv odločilnega pomena za razvijanje življenja.

Stari narodi in usodni datumi

BOJ PROTI PREDSDOKOM. — PETEK IN ŠTEVILKA 13.

Nobeno staro praznovanje ni zapustilo v človeku tako globokih korenin kakor številka 13 in petek. Praznovanje številke 13 temelji na dejstvu, da je bilo na zadnji večerji 13 apostolov, ki so sedeli skupno s Kristom okrog mize. Kakor znano, je bil Judež Iskarijot oni trinajsti, ki je izdal svojega gospoda in se je pozneje obesil. Zdi pa se, da je to praznovanje še starejšega izvora, ker so tudi stari babilonski zvezdoslovci smatrali, da je številka 13 nesrečna.

Kar pa se tiče petka, je bil ta dan usoden zato, ker je bil v petek Kristus pribit na križ. In čeprav se cerkev trudi z vsemi močmi, da bi odpravila iz ljudstva praznovanje, ki je nastalo radi tega, so vsi napori zaman.

V Newyorku obstoji poseben klub, ki prireja vsak dan večerjo za 13. članov, da na ta način dokaže, da ne veruje v usodnost številke 13. Tudi stari Grki in Rimljani so gojili praznovanje v pogledu številke 13. Za mizo jih je vedno sedelo po 12, številka, sestavljena iz tri in devet, kar odgovarja številu gracij in muz. Ni pa točno ugotovljeno, ali mora zadeti nesreča vseh 13 oseb, ki sede skupno za mizo, ali pa samo ono osebo, ki prva zapusti sobo. Običajno prevladuje pri vseh čuden strah in zla slutnja. Žalostno je vsakomur misliti, da ena oseba mora umreti.

Vendar je v vseh teh starih praznovanjih vendarle nekaj resnice, ker je zelo verjetno, da se tekom leta zgodi kak tak slučaj. V nekaterih mestih skrbno pazijo na to, da ne dobi nobena ulica številke 13. Nedavno je neki hišni posestnik v Washingtonu poslal županstvu prošnjo, naj mu dovoli, da izpremeni številko 13 na svoji hiši v kako drugo.

Pa tudi med nekrščanskimi narodi obstoji to praznovanje. Perzijci in Turki

smatrajo številko 13 za tako usodepolno, da rečejo raje 12 in 1, kakor pa 13. Slično praznovanje imajo Mauri iz severne Afrike. Tudi Napoleon Bonaparte, ki je bil zelo praznoveren človek, je veroval v usodnost številke 13 in petka.

Sigurno je, da se tako globoko ukoreninjeno praznovanje ne bo dalo tako lahko izriniti iz človeškega srca, čeprav obstojajo dogodki, ki bijejo temu praznovanju naravnost v obraz. Maršal Roberts, ki je služil 41 let v Indiji, pripoveduje na primer, da je l. januarja 1857 prisostvoval kosilu oficirjev, na katerem je bilo 13 oseb. Dotično leto je nastala v Indiji vstaja, ki je zahtevala smrt številnih angleških častnikov, vendar niti eden od dotičnih 13 oficirjev ni umrl, čeprav so bili prav vsi ranjeni v boju.

Praznovanje glede petka je sicer močno ukoreninjeno med nižjimi sloji naroda, manj pa med izobraženci. V nekaterih krajih je n. pr. prepovedano sklepanje zakonov ob petkih. Eden od najznamenitejših atentatov v zgodovini je umor pred sednika Zedinjenih držav, Abrahama Lincoln, ki je bil izvršen na veliki petek l. 1865. Od tedaj se je še povečalo praznovanje v usodepolnost tega dneva. Bramansko sveto pismo svari vernike, naj ničesar ne izvrše v petek.

Kljub temu pa so tudi mnogi srečni dogodki spojeni s tem dnevom. Tako je Kristof Kolumb ravno na petek krenil na pot v Ameriko in svečano prijadral na zaželeni cilj.

Anekdote o Francu I.

Ko je cesar Franc po dunajskem kongresu l. 1815 posetil Dalmacijo, ki je zopet pripadla Avstriji, je občudoval v Zadru veliko moderno bolnico in vprašal,

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 255

Ljubiti iz dna svoje duše in vedeti, da me ljubljene zaničuje. ne da bi mi mogla dokazati, da sem ga vredna. Edini moj greh je bil ta, da sem hotela rešiti svojega očeta . . . Oh, doževska visokost, to je vendar prehuda krivica! Sklenila sem umreti, a preden se poslovim od tega sveta, vas hočem prepričati o svoji nedolžnosti in poklicati vašo pravičnost!

Starec je prebledel.

Roke so mu rahlo drhte.

Zamrmral je:

»Kdo plaka tako bridko? . . . Kdo je trpel tako kruto, da morajo takšne tožbe trgati moje uho in srce? . . .«

»Leonora, doževska visokost, vaša Leonora! Ona, ki ste jo imenovali svojo malo Leonoro! . . . Leonora Dandolo . . . Ali ste jo pozabili? . . .« Kaj! Še ta bolečina! In jaz sem upala, da najdem v svoji smrtni uri na vaših ustnicah besedo blagoslova!

»Leonora! . . . Leonora Dandolo! je zamrmral slepec, tipaje po večni temi svojih oči. Res se mi zdi . . . da. lepa deklica . . . lepa in plemenita . . . da . . . moral sem jo poznati. Pravite torej, da je Leonora Dandolo hudo trpela?«

Nesrečnica je vzkliknila v divjem obupu!

»Saj pravim, da ihti, da umira pred vami na kolenih! Saj vam pravim, da sta nebo in zemlja dvoje brezden krivici, ker dopuščata, da so obsojeni nedolžni. kakor sem bila jaz obsojena po nedolžnem, ki me zločin drugih tira kljub lepoti, mladosti in želji po življenju v prerano smrt!«

»Leonora Dandolo!« je mrmral stari s čudnim glasom. Počakajte . . . ali ni prihajala nekda . . . pred davnim, davnim časom . . . v palačo . . . blizu kanala . . . poimenovali ljudi . . .«

»V vašo palačo, doževska visokost! . . . Ah, prokleti naj bodo tisti, ki so povzročili toliko nesreče!«

»Prepozno jih je preklinjati!« je zarohnel surov, trpjav in zasopel glas.

Leonora je planila pokoncu in se ozrla.

Altieri je stal pred njo!

Toda to ni bil zmagovalac! Ta Altieri je bil prazen, raztrgan, krvav po licu, strašen, izbuljenih oči in razmršenih las. Vihar grozovitih strasti mu je bil skrčil vse mišice na obrazu. Stopil je proti Leonori.

»Umreti hočeš!« je zarjul. »Dobro! Umrla skupaj! Toda preden umreva, hočem okusiti tvoje poljube . . . moja boš! . . .«

Leonora je odskočila.

Pri tem se je zaletela v starega doža. El se je bil vzravnal, in jo prestregel v svoje naročje.

»Oh, oče moj!« je zaklicala, »umreti hočem, a ne tako sramotno, da bi umrla z njim . . . Rešite me! Bra-

* Leonora ni vedela, da je stari Kandiano blazen.

nite me! Vzdromite se, doževska visokost! . . . Na pomoč! . . .«

XXXIV.

Foskarijevo zmagovalstvo.

Sprevod doža Foskarija, za hip ustavljen po mrtvaškem sprevodu Dandolo, je nadaljeval svojo pot proti lidskemu nabrežju.

Čim bliže je bil cilj njegov, tembolj je čutil Foskari, da se mu dviga v srcu mrkla tesnoba.

Okrog doževske palače in na trgu Sv. Marka so mnogo kričali njemu na čast, bodisi, da je Gvido Džennaro ravnal tam večje število svojih ljudi, bodisi, da so se radovedneži, ne pa tisti, ki so vedeli, kaj se pripravlja, sešli večinoma na tem kraju.

Toda gledajoča množica je zmerom pripravljena kričati bogatemu sprevodu, kjer se laskajo očem bogati kostumi, kjer done fanfare in se sveti orožje voljakov.

Ljudstvo je torej kričalo z navdušenjem: »Živel Foskari!« ne da bi pravzaprav vedelo, zakaj — edino zato, ker je moralo z nečim izraziti živahno razburjenje, ki mu ga je povzročala ta bogata paša oči.

Toda vzlic zvonovom, ki so zvonili po vseh cerkvah, vzlic fanfaram heraltov, vzlic zamolklemu šumu, dvigajočemu se izmed tisoč-glave množice, je čutil dož, kako se polagoma zgrinja okrog njega molčanje, polno grožnje . . .

In to je trajalo do trenutka, ko sta se srečala oba dva spreveda.

Od tistega kraja dalje so se začeli oglašati novi kriki.

Ali, čeprav se je še glasilo »Foskari! Foskari!« vendar so prevladovali kriki, ki so veljali Altieriju:

»Že! general! Živel rešitelj republik!«

V nekaterih stranskih ulicah so se že spopadali pristaši Foskarija in Altierija . . . že je tekla kri . . .

Takrat kakor dandanašnji se je ljudstvo rado pobijalo za izbiro gospodarja.

Altieri je stopal poleg Foskarija, ki ni obrnil oči od njega.

Izprva se je hotel generalni kapitan postaviti tri korak za dožem, »iz spoštovanja«, kakor je dejal. Toda dož je brezpogojno hotel počastiti generalnega kapitana; moral je hoditi ob njegovi strani.

Ko so postajali kriki »Živel Altieri!« močnejši, je menil dož:

»Altieri, zelo burno vas pozdravljajo danes . . .«

»Visokost,« je odgovoril Altieri, »ljudstvo se včasih moti . . .«

Ko so se bližali nabrežju, se je Foskari ozrl in videl Gvida Džennara, ki je vstrajal zvesto v svoji službi vlogi in je še vedno nosil njegov plašč.

Sicer pa se je zdelo v tem trenutku, da vse pozablja ceremonijalno etiketo.

Vrste so bile pretrgane. V sprevodu samem je več oficirjev, ki so nestrpno čakali boja, izpodbujalo tolpe, pozdravljajoče Altierija.

Toda švicarski halepartirji so se krepko upirali čimdalje hujšim porivom množice.

Zbrali so se bili okrog skupine, ki je imela Foskarija in Altierija za svoje središče, in so od časa do časa povsili svoje haleparte proti razgrajajem, ki se vselej z velikim krikom umaknili nazaj.

Gvido Džennaro je bil stopil ob dožovo stran.

»No,« je dejal dož bridkostno, »ali mi jamčite še vedno, da se vrnem kot zmagovalac v svojo palačo?«

»Da, visokost, jamčim s svojo glavo, ako si ohranite do konca to čudovito hladnokrvnost.«

»Z glavo?«

»S svojo glavo!« je smelo ponovil Džennaro, meneč san, pri sebi:

»Niti tolarja ne bi dal za Foskarijevo krono, niti beliča za njegovo glavo.«

Foskari je povzel:

»Kaj je z Altierijevima kompanijama?«

»Vkranci sta na admiralni ladji. To je vse v najlepšem redu.«

»Toda če se poizkusita izkrcati?«

»Nemogoče! Admirska ladja je najmanj sedemsto sežnjav daleč od nabrežja, in ako se predzne gani jo potope na dno.«

»Ali mi jamčite?«

»S svojo glavo!« je dejal Džennaro tretjič.

V tem trenutku je prispel sprevod na nabrežje.

Tam je hrumela gostejša množica, vsa razbrzdana in razdivjana.

Donebesen krik sovraštva in kletev je pozdravil Foskarija.

Dož se je smrtnobled ozrl po luki, hoteč se ugotoviti, ali je admirska ladja dobro nadzorovana.

Krik gneva, ogorčenja in obupa je bruhnil iz njegovih ust.

Zagledal je bil ladjo priklenjeno k nabrežju; širok most iz deska jo je spajal z njim.

Na krovu ladje je bilo vse črno ljudi; spredaj sta stali Altierijevi kompaniji in vihteli orožje.

»Visokost,« je izpregovoril Altieri z glasom, drhtečim od ironije in zmagovalstva, »hoteli smo vam prihraniti trud vožnje do admiralne ladje, kajti bolj se spodobi, da pride ladja k vam . . .«

»Izdaja! Izdaja!« je zarjul Foskari in izdrl z oesno gesto svoje bodalo.

Dočim pa so stopali Foskari, Altieri, vsa beneška duhovščina, visoko patricijstvo, svet desetorice in državni dostojanstveniki proti nabrežju, so se vršila na tistem čudna gibanja.

Kjer je šel sprevod mimo kake važne točke, na vsakem mostu, na slehernem križpotju, je to točko takoj zasedla četa ljudi.

Sleherna izmed teh čet, ki so tako zasedale mesto in ki se je zdelo, da imajo namen, odrezati dožu vsak povratek v doževsko palačo, je obstojala iz ljudi, ki jih niso poznali v Benetkah in ki so nosili povrhu obleke, ki je puščala vse kretnje proste, oklep iz nestrojene kože.

(Nadaljevanje sledi)

Mali oglasi, ki služijo posredovanju in socialne namene občinstva; vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek 10 p.

Mali oglasi

Ženitve, dopisovanje in oglaševanje ali reklamnega značaja; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek 10 p.

Dame pozor!

Skornje po najnovejšem modelu. Zmerne cene. Izdeluje Govedič, Frankopanova ulica 10. Delavnica za popravila vseh gumijastih čevljev. 37

Ste li svoj denar zavrgli?

20% kronski boni (katere ste prejeli pri žigosanju kronskih bankovcev) se po najkulantnejši ceni kupujejo. Prometna bančna družba, Maribor, Cankarjeva ulica 14. 51

Spalne in jedilne sobe

po najmodernejšem vzorcu in po konkurenčnih cenah prodam. Mizarstvo Rudolf Kompara, Aleksandrova c. 48. 63

Sobo

najmodernejšo opremljeno, tik glavne ga kolodvora oddam, Aleksandrova cesta 48. 64

Prodajam

skoraj nov cilindar 57 cm. Lekarniška ulica 2, II. nadst. 57

Dobro vpeljana trgovina

z mešanimi blagom z stanovanjem vred se odda. Vpraša se v Novi vasi, Bolfenkova cesta 2. 54

Oddam

opremljeno ali prazno sobo s posebnim vhodom in električno razsvetljavo v novi hiši. Radvanjska cesta 16. 61

Išče se za takoj

perfektno prvovrstna kuharica z dobrimi izpričevali k boljši družini. Ponudbe na upravo »Večernika« pod: »Prvovrstna kuharica«. 45

Soliden gospod

išče sobo z vso oskrbo. Naslov v upr. lista. 58

Žimnice,

otomani, divani, posteljni vložki, afrik, konjska žima in vse predelave v in izven hiše pri J. Mandl, tapetništvo, Gosposka 36. 3257

Nepremočljive gojzerje

dobite poceni v »Brzopodplat«, Tattenbachova ulica 14. 3091

Pozor!

Patent posteljni fotel, soliden, praktičen, za vsako sobo uporaben, od 1000 Din naprej pri izumitelju in izdelovalcu B. Jagodič, Rotovski trg 3. 3090

Mehanična delavnica

za popravila vseh vrst gramofonov, šivalnih strojev, zajamčeno so lidne in brezkonkurenčne cene znane trdke Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14. Zadostuje dopisnica, da pridem po stroj in gramofon na dom.

Krasne pletene obleke

v veliki izbiri, po zelo nizki ceni prodaja: Pletarna M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 2319

Mlad gospod

se sprejme takoj na hrano in stanovanje. Tattenbachova ulica 20, pritličje levo. 42

Sobo in črkoškanje izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Učenko in gospodično

za belo perilo sprejme Atelje Rupnik, Slovenska ul. 20. 22

Abiturient realke

prevzame instrukcije, primerno zaposlitev ali stopi v prakso. Ponudbe pod »Skromen« na upravo »Večernika«. 53

Učenec (ali učenka)

se sprejme za slaščičarno. Maribor, Aleksandrova cesta 64. 49

Lep, svetel trgovski lokal

z lepo opremo, prikladen za vsa ko stroko, na prometnem kraju, v bližini glavnega kolodvora, se takoj odda. Vprašanja pod »Excelsior 1930« na anončno pisatno Hinko Sax Maribor. 50

Lesna trgovina

Josip Govedič Maribor, Prešernova ul. 19

prilagoča svojo bogato zalogo bukavih in mehkih drv, kakor tudi premog iz Trbovelj ter iz Zabukovec.

Nizke cene! Točna postrežba!

Zahtevajte povsod »Večernik«!

Še je čas,

da si zasigurate srečko

drž. razr. loterije. I. žrebanje bo 16. t. m. Brez srečk ne more nihče čez noč obogateti in priti do blagostanja. S srečko pa je to mogoče. Ne ostanite brez srečk! — Srečke se dobijo v

upravi »JUTRA« in »VEČERNIKA« v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.